

Številka: 53000-2/2025/3

Datum: 23. 7. 2025

Poročilo o realizaciji načrtovanih dejavnosti in sredstvih za Slovence izven meja Republike Slovenije v letu 2024

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je na 1. nadaljevanju 2. seje, 21. 3. 2019, sprejela sklep, da priporoča Vladi Republike Slovenije, da najkasneje meseca maja tekočega leta poroča o realizaciji načrtovanih dejavnosti in sredstvih zanjo za preteklo leto.

V tabeli so navedena sredstva, ki so jih namenili posamezni resorji za dejavnosti Slovencev izven Republike Slovenije v letu 2024 (v EUR):

	Slovenci v zamejstvu	Slovenci po svetu	Slovenci v zamejstvu in po svetu	SKUPAJ
USZS	8.748.127,71	2.134.138,95		10.882.266,66
MGTŠ (in SPIRIT)	1.013.022,85	217.195,68		1.230.218,53
MKGP	465.412,31			465.412,31
MK (in JSKD in JAK)	433.131,00	20.000,00		453.131,00
MORS	99.950,95			99.950,95
MVI	576.954,00	2.349.092,00		2.926.046,00
MDDSZ (in JŠRIPS)			680.104,90	680.104,90
MKRR	1.000.000,00			1.000.000,00
SKUPAJ	12.336.598,82	4.720.426,63	680.104,90	17.737.713,35

V nadaljevanju posredujemo poročilo o realiziranih aktivnostih po posameznih resorjih.

Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (v nadaljevanju: Urad) vzpodbuja kulturno, gospodarsko, znanstvenoraziskovalno, izobraževalno, športno in drugo povezovanje slovenskih skupnosti zunaj meja Republike Slovenije z matično državo. Vzdržuje stalne stike s slovenskimi narodnimi skupnostmi v sosednjih državah in s Slovenci po svetu ter njihovimi organizacijami, z namenom ohranjanja in razvoja narodne, jezikovne in kulturne identitete. Urad spremlja in usklajuje delo ostalih ministrstev Vlade Republike Slovenije glede skrbi in povezovanja s Slovenci zunaj državnih meja. Pri svojem delu sodeluje tudi s Komisijo DZ za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu ter organizacijami civilne družbe v Sloveniji v smislu skupne skrbi za pripadnike avtohtone slovenske narodne skupnosti v sosednjih državah in Slovence po svetu.

Izvajanje finančne podpore

Urad je v letu 2024 izvedel dva javna razpisa:

- Javni razpis za razpisno področje A v letu 2024: finančna podpora avtohtoni slovenski narodni skupnosti v zamejstvu, namenjen spodbujanju dejavnosti Slovencev, ki živijo v sosednjih državah, in njihovo povezovanje z Republiko Slovenijo.
- Javni razpis za razpisno področje B v letu 2024: finančna podpora Slovincem po svetu, namenjen spodbujanju dejavnosti Slovencev, ki živijo po svetu, in njihovem povezovanju z Republiko Slovenijo.

Svet Vlade RS za Slovence v zamejstvu in Svet Vlade RS za Slovence po svetu

Svet Vlade RS za Slovence v zamejstvu in Svet Vlade RS za Slovence po svetu sta stalni posvetovalni telesi Vlade RS, ki opravljata naloge na podlagi Zakona o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja. Sveta sodelujeta pri oblikovanju in izvajanju politike ter pripravi strategije na področju skrbi za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Urad je bil v letu 2024 s člani obeh posvetovalnih teles v stalnih stikih, jih sproti obveščal o vseh relevantnih izzivih, ki so bili pomembni za slovenske skupnosti izven RS ter s tem pomembno nadgradil obstoječe sodelovanje. V mesecu juniju oziroma juliju sta bili izvedeni seji obeh svetov.

Gospodarstvo

Urad je v okviru svojih rednih nalog posebno pozornost namenjal ohranitvi in razvoju skupnega slovenskega gospodarskega prostora v zamejstvu. Nadgradil je sodelovanje z gospodarskimi strukturami avtohtone slovenske narodne skupnosti.

Urad je sodeloval pri pripravi strateških in pravnih aktov ministrstva, pristojnega za gospodarstvo, med drugim tudi pri oblikovanju predloga Programa spodbujanja investicij in internacionalizacije slovenskega gospodarstva 2021 – 2026, ki ga je Vlada RS sprejela decembra 2021. Urad si je nadalje prizadeval za neposredne investicije oziroma podpore za vzpodbujanje podjetniške iniciative ter podpira prizadevanja ministrstva glede ustreznih sprememb Zakona o spodbujanju investicij in Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja.

V okviru uradnih obiskov v zamejstvu je Urad spodbujal h krepitvi gospodarskih stikov s Slovenijo ter sodeloval pri dogodkih slovenskih poslovnih klubov. Nadalje je bil aktiven v okviru Skupnega odbora Slovenija – AD FJK, ki mu sopredsedujeta minister za zunanje zadeve in predsednik Deželne odbora Furlanije-Juljske krajine. Sodelovanje skupnega odbora je organizirano v okviru šestih delovnih omizij s področij gospodarstva, turizma, prometa, energetike, okolja in kmetijstva do raziskav, inovacij, civilne zaščite, socialnih politik, zdravja, kulture, izobraževanja in manjšinskih vprašanj. Slednjemu sopredseduje Urad.

Urad je krepil tudi sodelovanje z Ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP) in namenjal posebno pozornost slovenskim kmetijskim strukturam v zamejstvu. Oba organa sta nadaljevala s spremljanjem in nadziranjem izvajanja projekta Vzorčno turistično – izobraževalne kmetije v Gorskem kotarju (v nadaljevanju: VTIK GK). Namen in cilj projekta je uvrstitev in razvoj slovenske narodne skupnosti v Gorskem Kotarju z večnamenskim centrom. Na kmetiji se bosta izvajali kmetijska in turistična dejavnost, hkrati bo stavba tudi kulturno, izobraževalno in informativno središče gorskokotarskih Slovencev s sedežem v Prezidu. Projekt vzpostavitve vzorčne kmetije sledi uspešni vzpostavitvi in delovanju Slovenske vzorčne kmetije v Porabju.

Predstavniki Urada so sodelovali v vseh spremljevalnih odborih INTERREG s sosednjimi državami. Urad je prav tako tesno sodeloval s Službo Vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko in si prizadeval, da bodo v novi finančni perspektivi prijavitelji in strukture avtohtone slovenske narodne skupnosti s svojimi projektnimi predlogi tudi v prihodnje uspešni na razpisih čezmejnih EU programov Interreg.

V okviru uradnih obiskov po svetu je Urad spodbujal h krepitvi gospodarskih stikov s Slovenijo ter sodeloval pri dogodkih slovenskih poslovnih klubov. Sodeloval je na tradicionalnem novoletnem posvetu slovenske diplomacije na Brdu pri Kranju ter nadgradil stike s častnimi konzuli RS, ki so v precejšnji meri gospodarstveniki.

Urad ob vseh obiskih in pogovorih spodbuja h krepitvi gospodarskih stikov s Slovenijo. V letu 2024 je sodeloval na tradicionalnem posvetu slovenske diplomacije. Še posebej gre izpostaviti delovanje slovenskih gospodarskih zbornic v državah, kjer živi močna slovenska skupnost. Potencial tovrstnega povezovanja je namreč izjemno velik in v korist tako slovenskim skupnostim kot tudi Sloveniji.

Obveščanje in komunikacija s Slovenci v tujini ter z javnostmi v Sloveniji

Na portalu Slovenci.si se je v letu 2024 nadaljevalo z aktivnostmi za povečanje poročanja s strani slovenskih skupnosti zunaj Slovenije. Urad si je prizadeval, da bi se poročanje o izseljenjskih tematikah širilo v različne medije, še posebej pa v sklopu poročanja RTV Slovenija in s poudarkom na oddaji Rojaki, ki jo prapravlja mariborski studio.

Prek spletnih platform je urad ohranjal stike z relevantnimi predstavniki društev in slovenskih skupnosti s pomočjo mesečnih srečanj, ki so se izkazala za orodje učinkovite komunikacije. Na spletnih omrežjih je bil urad aktivno prisoten na Facebook-u, LinkedIn-u in Instagramu. Vsa omrežja vsebujejo objave, ki se nanašajo na aktivnosti urada in aktivnosti slovenskih društev po svetu.

Podajanje mnenj v postopku pridobivanja državljanstva po 13. členu Zakona o državljanstvu Republike Slovenije

Urad je v skladu s 3. členom Uredbe o merilih za ugotavljanje nacionalnega interesa pri sprejemu v državljanstvo Republike Slovenije na podlagi 13. člena Zakona o državljanstvu Republike Slovenije, nadaljeval z oblikovanjem oziroma podajanjem mnenj o izpolnjevanju meril ter o upravičenosti za sprejem v državljanstvo Republike Slovenije.

Izseljenstvo

Urad je bil v letu 2024 izredno aktiven na področju povezovanja in sodelovanja s Slovenci v izseljenstvu. Minister in državna sekretarka sta opravila vrsto obiskov pri slovenskih skupnostih. S predstavniki in člani teh skupnosti sta se srečevala tako na uradu kot preko spleta. Ohranilo se je tudi sodelovanje na dogodkih, ki so jih pripravili rojaki po svetu. Izvedba nekaterih dogodkov se je ohranila prek spleta oz. na hibridni način, kar je omogočilo znatnejšo prisotnost urada ter večji vpogled v delovanje skupnosti. V letu 2024 se je nadaljevalo financiranje programov in dela slovenskih skupnosti - ohranitev delovanja vseh ključnih izseljenjskih struktur za ohranjanje in razvoj slovenske identitete.

Urad je v okviru svojih rednih nalog spremljal položaj in izvajal stike s slovensko skupnostjo v Evropi. Spodbujal in finančno podpiral je aktivnosti učiteljev in učiteljic dopolnilnega pouka slovenščine, slovenskih katoliških misij in slovenskih poslovnih klubov in organizacij na tem področju. V letu 2024 se je nadaljevala aktivnost družinskih počitnic v Baasnu v Severnem Porenju-Vestfaliji v Nemčiji, ki pa vedno bolj vključuje tudi slovenske skupnosti iz bližnjih držav in sodelovanje s Slovenijo. Slovenska društva, ki povezujejo mlajše generacije izseljencev, del aktivnosti ohranjajo na spletu in iščejo načine za povezovanje z drugimi slovenskimi društvi. V mesecu juliju sta minister Matej Arčon in državna sekretarka Vesna Humar obiskala slovensko skupnost v Franciji. V Parizu je bil v času olimpijskih iger v Slovenski hiši pripravljen dogodek, namenjen predstavitvi slovenske skupnosti, ki živi v Franciji. V

oktobru je obiskal Slovence, ki živijo in delujejo v Luksemburgu in Belgiji. Državna sekretarka Vesna Humar se je konec oktobra udeležila posveta slovenskih organizacij, učiteljev in Slovencev, ki živijo v Nemčiji.

Urad je tudi v letu 2024 spodbujal delovanje vseh oblik slovenstva na Zahodnem Balkanu, še posebej sodelovanje skupnosti Slovencev pri dopolnilnem pouku slovenščine, ki ga usklajuje in izvaja Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje. Ob tem je urad podpiral tudi projekte, namenjene mladim: srečanje učencev šol slovenskega dopolnilnega pouka, tabor slovenskih otrok v BiH, otroški kviz, v katerem otroci prikazujejo in izpopolnjujejo svoje znanje o Sloveniji in slovenskem jeziku, izmenjave otrok s šolami v Sloveniji ipd. Tesno sodelovanje in vzdrževanje stikov v celotni regiji je izjemnega pomena tako za krepitev in utrjevanje povezanosti slovenskih rojakov z matično domovino kot tudi za Slovenijo, saj lahko bistveno pripomore pri navezovanju stikov z domačim gospodarstvom, kulturo in drugimi področji. Minister Matej Arčon je maja obiskal slovensko skupnost v Srbiji, oktobra pa tudi slovensko skupnost v Severni Makedoniji.

Tudi v letu 2024 je urad na predlog pristojnih veleposlaništev izdajal priznanja za slovenska društva in posameznike, ki jih urad podeljuje ob visokih obletnicah in izjemnih dosežkih.

V letu se je sestala medresorska delovna skupina za pripravo ukrepov na področju vračanja v Republiko Slovenijo. Vzpostavljena je bila informacijska točka, ki na enem mestu nudi individualno svetovanje ter celovito pomoč Slovincem zunaj meja Republike Slovenije, ter njihovim potomcem, glede sodelovanja, vračanja in priseljevanja v matično domovino.

Izobraževanje, znanost, mladi

V letu 2024 so bile izvedene še naslednje aktivnosti:

- izvedba seminarja za učitelje slovenščine iz prekomorskih držav;
- izvedba nagradnega natečaja za diplomske, magistrske in doktorske naloge na temo Slovencev v zamejstvu oziroma v izseljenstvu;
- podpora in sodelovanje z Društvom v tujini izobraženih Slovencev (VTIS), ki ima danes že več kot 2.700 članov v 50 državah sveta in 16 lokalnih odborov;
- podpora in sodelovanje z Ameriško-slovensko izobraževalno fundacijo (ASEF), ki posreduje pri organizaciji in štipendiranju gostovanj slovenskih podiplomskih in podoktorskih študentov in raziskovalcev pri slovenskih mentorjih v tujini ter pri gostovanju potomcev slovenskih izseljencev pri raziskovalnih ustanovah, univerzah in podjetjih v Sloveniji;
- razpis teme za sofinanciranje ciljno-raziskovalnega projekta (CRP) na temo izseljenstva;
- priprava nabora ukrepov za krepitev politike vračanja slovenskih izseljencev in njihovih potomcev ter pričetek aktivnosti za vzpostavitev informacijske točke, ki bo nudila pomoč vsem, ki se želijo vrniti;
- nadaljnja podpora prizadevanjem za odprtje novih lektoratov slovenskega jezika, kjer so za to možnosti in je tudi slovenska skupnost: São Paulo (Brazilija), Toronto (Kanada), Seattle (ZDA);
- izvedba javnega razpisa za redno delovanje organizacij civilne družbe, katerih osnovna dejavnost je sodelovanje s slovenskimi skupnostmi zunaj Republike Slovenije ter sodelovanje z njimi (po abecednem vrstnem redu): Izseljensko društvo Slovenija v svetu (SVS), Rafaelova družba (RD), Svetovni slovenski kongres (SSK) in Združenje Slovenska izseljenska matica (SIM);
- finančna podpora projektom, ki pomenijo večje vključevanje mladih v sodobne oblike povezovanja: klubi, internet – socialna omrežja, blogi, dogodki in okrogle mize za mlade, tabori, študentska izmenjava, izmenjava praks v podjetjih, jezikovni tečaji, druženja;
- sofinanciranje tečajev slovenskega jezika na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik, ki so potekali v obeh oblikah, v živo in prek spleta ter tečaja Halo, tukaj slovenski Mediteran na Fakulteti za humanistične študije Univerze v Kopru.

Arhivska dejavnost

Od leta 2015 naprej Urad skupaj z Arhivom RS (ARS) izvaja dodatne aktivnosti, ki so vezane na skrb in evidentiranje arhivskega gradiva slovenskih izseljenskih društev kot posameznih slovenskih izseljencev. Vsi obiski na terenu so se izkazali za zelo koristne in učinkovite, zato urad s tovrstnim sodelovanjem z ARS nadaljuje. V letu 2024 je bila odpremljena ladijska pošiljka arhivskega gradiva in nekaj objektov slovenske sakralne dediščine evangeličanske luteranske cerkve sv. Janeza v Bethlehemu, Pensilvanija, ZDA. Urad je v tem primeru finančno podprl stroške transporta iz ZDA v Slovenijo, nato je 9. septembra 2024 v Evangeličanskem centru Murska Sobota sledila javna predstavitev zbirke.

Dobrodošli doma

V soboto, 29. junija 2024 je v Celju potekalo tradicionalno srečanje Slovencev iz celega sveta. Dogodek so ponovno so-organizirale štiri organizacije civilne družbe, koordinator dogodka pa je bila Slovenska izseljenska matica. Na različnih prizoriščih se je odvijal pester program: razstave, delavnice in igre za najmlajše, plesna delavnica za starejše, nastopi solistov, duetov, zborov, folklornih skupin iz zamejstva in izseljenstva.

Repatriacija

Vlada Republike Slovenije je 29. avgusta 2019 sprejela sklep o začetku postopka repatriacije Slovencev iz Venezuele ter sklep o ustanovitvi medresorske delovne skupine za izdelavo in izvajanje akcijskega načrta repatriacije. Urad je v letu 2024 prek Slovenske Karitas nadaljeval z izvajanjem pomoči pri celoviti integraciji oseb s priznanim statusom repatriirane osebe iz Bolivarske republike Venezuele. Trenutno na vrnitev v Slovenijo čaka 11 oseb, ki jim je bila izdana pozitivna odločba, še 30 oseb pa je takih, ki so izrazile željo oz. namero za vrnitev.

Zamejstvo

Urad deluje na področju zaščite avtohtonih slovenskih narodnih skupnostih v zamejstvu, ki obstajajo v vseh štirih sosednjih državah, njena številčnost, položaj in status pa se od države do države pomembno razlikujejo. Najštevilčnejša in najbolj organizirana ter najbolj zaščiteni je avtohtona narodna skupnost v Italijanski republiki, najšibkejša in v primerjavi s slovenskimi skupnostmi v Italiji, Avstriji in na Madžarskem tudi najmanj zaščiteni, pa je avtohtona narodna skupnost v Republiki Hrvaški. V nadaljevanju navajamo nekatere poudarke o prizadevanjih in delu Urada na tem področju v letu 2024.

Krepitev znanja slovenskega jezika

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu je na tem področju pomagal predvsem s financiranjem tečajev in dopolnilnega pouka slovenščine, podpiranjem in sofinanciranjem projektov slovenskih skupnostih iz zamejstva s katerimi se krepí znanje slovenskega jezika ter utrjuje slovenska narodna zavest. Urad je tako npr. v Avstriji financiral projekt Slovenščina v družini ter natečaj pisanja Pisana Pomlad/ Na dan z besedilom pri čemer je sodelovalo 600 mladih, 39 izobraževalnih ustanov, 54 mentorjev s 619 prispevki, s ciljem pospeševanja slovenskega jezika. Nadalje se je slovenskim dvojezičnim vrtcem na avstrijskem Koroškem. Delovni skupnosti privatnih dvo- in večjezičnih vrtcev iz Celovca nudila podpora pri ohranjanju kvalitetne dvojezične vzgoje. Strokovnemu pedagoškemu združenju iz Celovca se je nudila podpora za prenovo portala na katerem nastaja ponudba za učenje slovenskega jezika za vse učne predmete v dvojezičnih ljudskih šolah ter financirala se je priprava učnega gradiva za stvarni pouk, ki je v pomoč dvojezičnim učiteljem. Inštitutu za slavistiko na Univerzi v Celovcu je urad financiral štipendijo za koroškega Slovenca, podprle so se gledališke in druge šole za učenje in utrjevanje slovenskega jezika. Ponovno se je podprlo delovanje slovenskih knjižnih centrov v zamejstvu, ki jih je pomagal ustanoviti Urad ter delovanje slovenskih zamejskih založb, ki skrbijo za izdajo in promocijo slovenskih knjig in avtorjev. Nadalje je urad podprl delovanje slovenskih dijaških, študentskih domov in varstev, kjer poteka oskrba in vzgoja mladih v slovenskem jeziku.

V letu 2024 se je torej izvajala podpora projektom, dejavnostim in pobudam, ki imajo za cilj krepitev uporabe slovenskega jezika in dvig jezikovnih kompetenc govorcev slovenščine. Predstavniki Urada so se v svojih številnih stikih s političnimi predstavniki sosednjih držav dosledno zavzemali za zagotavljanje sistemskih rešitev, ki bi zagotavljale ustrezno delovanje slovenskega oziroma dvojezičnega šolstva ter ustrezno poučevanje slovenskega jezika znotraj vzgojno-izobraževalnega sistema sosednjih držav.

Prav tako Urad podpira odpiranje slovenskih otroških jaslí, da se vzgoja v slovenskem jeziku prične že od najzgodnejših let. Urad je tudi v letu 2024 krepil bilateralne in druge aktivnosti z Republiko Avstrijo z namenom zagotavljanja doslednega izvajanja Manjšinskega šolskega zakona glede poučevanja v ljudskih šolah v enakem razmerju v slovenskem in nemškem jeziku ter dvojezičnosti v javnih, občinskih in privatnih vrtcih na Koroškem. Tako so potekali številni pogovori in spodbude za zagotavljanje celovite in kakovostne dvojezične oskrbe v šolah (tako na primarni kot sekundarni stopnji) in za odpravljanje pomanjkljivosti s področja dvojezične šolske in predšolske oskrbe na avstrijskem Koroškem z deželnim glavarjem Koroške in deželnim glavarjem Štajerske, s predstavniki Avstrije na občinski ravni ter s predstavniki slovenske manjšine iz Republike Avstrije. Urad je prav tako z namenom krepitev programov poučevanja slovenskega jezika in sodobnih pedagoških pristopov na področju dvojezične predšolske vzgoje dodatno podpiral in krepil delovanje Delovne skupnosti privatnih dvo- in večjezičnih vrtcev iz Celovca ter krepil investicije v izgradnjo in obnovo infrastrukturnih objektov manjšinske predšolske vzgoje.

V Furlaniji Julijski krajini so v preteklem letu potekale številne aktivnosti za preprečitev združevanja slovenskih šol v okviru reforme šolstva v Italiji. Število vpisov v slovenske šole sicer upada zaradi čedalje večje demografske krize in tudi zaradi pomanjkanja raznolikih smeri na višjih srednjih šolah. Hkrati pa naraščajo potrebe so slovenskih jasli, a predvsem v Tržaški pokrajini občinsko vodstvo pobudam in pozivom slovenskih staršev ne prisluhne. V Kanalski dolini poteka triletni poskusni model večjezičnega poučevanja na vseh stopnjah šolanja v Italiji. Tako je Urad spodbujal projekte za krepitev znanja in ustreznega nivoja znanja slovenskega jezika v dvojezičnih šolah in društvenih dejavnostih. Največja prizadevanja so bila dana zlasti podpori slovenski predšolski (vključno z slovenskimi jaslími) oskrbi otrok na dvojezičnem območju.

Določen napredek je tudi v letu 2024 bil ponovno narejen na področju poučevanja slovenskega jezika in kulture po t.i. zakonskem C-modelu v hrvaških javnih šolah. Tudi na tem področju in v tem pogledu je viden vpliv povečane aktivnosti krovne organizacije, imenovane Zveza slovenskih društev na Hrvaškem (dalje: Zveza), ki ji Urad pomembno viša raven finančne podpore, da lahko krepí svojo aktivnost in izvaja svoje naloge krovne organizacije. Pri Zvezi smo oblikovali poseben namenski sklad iz katerega se financira določen del materialnih stroškov in določen del stroškov dejavnosti, povezanih s poučevanjem slovenskega jezika na Hrvaškem. Finančna sredstva za zadevni sklad bo zagotavljal Urad na vsakoletnem rednem razpisu; z njim upravljala in zanj Uradu odgovarjala pa bo Zveza. Urad si je prizadeval za iskanje rešitev pri vseh izzivih s katerimi se je soočala slovenska skupnost v Porabju (vidna dvojezičnost, ustrezen nivo znanja slovenskega jezika v dvojezičnih izobraževalnih ustanovah ob zagotovitvi strokovne pomoči iz Republike Slovenije, iskanje možnosti napotitve slovenske duhovnika v Porabje, zavzemanje za boljše pogoje študija in bivanja študentov iz Porabja, zavzemanje za dvig ravni pravic pripadnikov slovenske skupnosti na primerljivo raven s tisto, ki jo zagotavlja Republika Slovenije za pripadnike madžarske skupnosti v Prekmurju).

Učinkovito sodelovanje s slovenskimi ustanovami in posamezniki v sosednjih državah

V letu 2024 je bil izveden javni razpis za finančno podporo Slovencev v sosednjih državah, katerega namen je bil spodbujanje in ohranjanje dejavnosti Slovencev, ohranjanje slovenske identitete in slovenskega jezika, izvajali so se obiski indelovna srečanja s slovenskimi skupnostmi v sosednjih državah in v Sloveniji, izvedla se je redna seja sveta vlade, izvedel se je nagradni natečaj za diplomska, magistrska in doktorska dela Slovencev v zamejstvu in po svetu, izbrala in sofinancirala sta se dva ciljno-raziskovalna projekta na temo zamejstvo, sofinancirali in izvajali so se gospodarski projekti, spodbujalo se je sodelovanje slovenskih organizacij v projektih evropskega čezmejnega teritorialnega sodelovanja, sofinancirali so se stroški gradnje, obnove ali nakupa infrastrukturnih objektov manjšinske predšolske, šolske vzgoje, slovenskih kulturnih domov, vzorčne kmetije, izvajali so se postopki obravnav

in pregledovanja vlog za sprejem v slovensko državljanstvo po 13. členu Zakona o državljanstvu RS ter na MNZ so se podali predlogi za spremembo dotične uredbe, pregledovala so se finančna in vsebinska poročila prejemnikov sredstev, izvajala so se sodelovanja urada z drugimi pristojnimi ministrstvi (MZEZ, MVI, MK...) z namenom izvajanje podpore strokovnemu kadru v dvojezičnih vzgojno-izobraževalnih ustanovah, izvajanje izmenjav, izvajanje pouka slovenščine ter spremljanje položaja avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah.

Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov Slovencev v sosednjih državah

V letu 2024 je bil izveden javni razpis za finančno podporo Slovincem v sosednjih državah, katerega namen je bil spodbujanje dejavnosti Slovencev, ki živijo v sosednjih državah in njihovo povezovanje z Republiko Slovenijo.

Izvedba ostalih aktivnosti v okviru sodelovanja s Slovenci v sosednjih državah

V letu 2024 je Urad v okviru svojih možnosti in razmer izvedel načrtovane aktivnosti. V Sloveniji in v zamejstvu so bila izvedena številna delovna srečanja, obiski in sestanki. Pripravljala so se gradiva in informacije za ministre in predstavnike državnega zbora za njihova srečanja in sodelovanja s Slovenci v sosednjih državah. Predstavniki Urada so sodelovali v medresorskih in meddržavnih delovnih odborih in komisijah (kot npr. 24. aprila sodelovanje v Skupnem odboru Slovenija-Koroška, 10. januarja v Skupnem odboru Slovenija-Štajerska. V obdobju junij 2022 – april 2024 je Urad sodeloval z MZEZ pri pripravi odzivov Slovenije na poročili za Avstrijo po OKVNM in po ELMR itd.)

Izvedba Sveta Vlade za Slovenstvu v zamejstvu

V letu 2024 je bila 10. junija sklicana prva seja novega s petletnim mandatom imenovanega Sveta Vlade RS za Slovence v zamejstvu. Člani iz slovenskega zamejstva (Italije, Avstrije, Madžarske in Hrvaške), predsednik vlade ter slovenski ministri so na seji razpravljali o aktualnem položaju avtohtonih slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah s poudarkom na izzivih čezmejnega sodelovanja ter ohranjanju slovenskega jezika.

Izvedba zasedanja Slovensko – madžarske mešane komisije

V letu 2024 so se izvajali pripravljalni sestanki in je bilo nato 30. septembra izvedeno XIX. zasedanje slovensko-madžarske mešane komisije za spremljanje Sporazuma o zagotavljanju posebnih pravic slovenske narodne manjšine v Republiki Madžarski in madžarske narodne skupnosti v Republiki Sloveniji.

Izvedba dogodkov na področju gospodarstva, mladih in znanosti

V letu 2024 so bili izvedeni štirje dogodki v okviru iniciative Maj za mlade iz slovenskega zamejstva. Nadaljevale so se aktivnosti povezane z ustanovitvijo Zamejske gospodarske koordinacije (tako je npr. 19. januarja 2024 v Planici potekala 1. letna konferenca Zamejske gospodarske koordinacije). Izvajale so se priprave in nato 4. decembra 2024 podpis ustanovne listine ustanovitve Zamejske športne koordinacije (ZAŠKO), katere namen je ohranjanje in razvoj slovenske narodne manjšine v zamejstvu, izboljšanje medsebojnega športnega povezovanja, mreženja, izmenjave informacij, znanja in dobrih praks na področju športnega sodelovanja med Slovenijo in vsemi štirimi zamejstvi. Prav tako so se pričele aktivnosti za ustanovitev zamejske kulturne koordinacije.

Urad je nadalje aktivno podpiral prizadevanja na za razvoj kmetijstva, ki ima pomemben vpliv na ohranitev in razvoj slovenstva v sosednjih državah v okviru koordinacije Agroslovlak ter nadaljeval z aktivnostmi povezanimi za izgradnjo Vzorčno turistično-izobraževalno kmetijo v Prezidu/Gorskem kotarju na Hrvaškem. Nadalje je Urad v letu 2004 namenjal pozornost Evropskim združenjem za teritorialno sodelovanje ter čezmejnem programom Interreg, tako na območju poselitve avtohtone slovenske narodne skupnosti na Madžarskem, Avstriji, Hrvaškem kot v Italiji. Urad se zaveda dejstva,

da je vključitev manjšin v izvajanje čezmejnih projektov velika dodana vrednost za programe Interreg ITA – SI, Interreg SI – HU, Interreg SI – HR in Interreg SI – AUT, saj je slovenska manjšina prepoznana kot pomemben deležnik programskega območja.

Gospodarski in kmetijski razvoj avtohtone narodne skupnosti na Hrvaškem

V skladu z dogovorom oz. aneksom k dogovoru sta USZS in MKGP zagotovila sredstva, ki so bila predvidena za dokončanje VTIK GK za leto 2024 in izgradnjo hleva pri VTIK GK. Pravna podlaga za izvedbo sofinanciranja je ZORSSZNM (Uradni list RS, št. 43/06 in 76/10) ter Uredba o izvajanju finančnih podpor za ohranjanje in razvijanje slovenske identitete zunaj RS (Uradni list RS, št. 139/06, 32/16, 63/17 in 114/21). S sredstvi je Kmečka izobraževalna skupnost Gorski kotar krila upravičene stroške, ki so nastali pri izgradnji in zaključnih delih na glavnem objektu VTIK in pri gradnji hleva pri VTIK GK. Situacije je predhodno potrdil nadzornik za opravljena dela in nabavo materiala, ki so v skladu s projektom. Glavni objekt in hlev bosta predvidoma dokončana v letu 2025.

Projekt se nanaša na izgradnjo novega hleva na Vzorčni turistično-izobraževalni kmetiji Gorski kotar (VTIK GK). Gre za pomožni gospodarski objekt dimenzije 15,60 x 12,90 m v dveh nadzemnih etažah in s senikom na podstrešju, skupne višine 15,30 m od kote terena do slemena strehe. Bruto površina novega hleva znaša 689,20 m². Skladno s projektno dokumentacijo znaša ocena stroškov izgradnje hleva 333.043,13 EUR. Druge stroške, povezane z gradnjo, kot so stroški za geodetske storitve, varstvo pri delu, upravne in komunalne takse, komunalni prispevek in druge pristojbine ter zavarovanje ocenjujemo na 30.000 EUR. Izgradnja novega hleva bo imela bistven učinek na delovanje in pozitivno poslovanje VTIK GK v prihodnje, saj predstavlja pomemben temelj za njeno gospodarsko dejavnost. Vzorčna kmetija je večnamensko kulturno-gospodarsko središče Slovencev, ki služi pripadnikom avtohtone slovenske narodne skupnosti v Gorskem kotarju. Na vzorčni kmetiji se odvija pomemben del njihovih kmetijsko-proizvodnih, turistično-storitvenih, izobraževalnih, razvojnih, upravnih in drugih aktivnosti. Izgradnja hleva bo pomembno prispevala h kmetijsko gospodarskemu kot tudi splošnemu razvoju gorskokotarskega prostora, kjer živi slovenska narodna skupnost.

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (vključno z Javno agencijo SPIRIT Slovenija)

Ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport (MGTS) je skupaj z USZS v letu 2021 podpisalo Program spodbujanja gospodarske osnove avtohtone slovenske narodne skupnosti na Madžarskem za obdobje 2021 – 2024, ki ga je pripravilo MGRT v sodelovanju z Zvezo Slovencev na Madžarskem in USZS. Program je namenjen razvoju gospodarske osnove območja, na katerem živijo pripadniki avtohtone slovenske narodne skupnosti na Madžarskem. Namenjen je ustvarjanju novih delovnih mest, vzpostavitvi nove gospodarske infrastrukture in povečanju privlačnosti območja, kjer živi avtohtona slovenska narodna skupnost. V letu 2024 je MGTS namenilo sredstva Zvezi Slovencev na Madžarskem za naslednje namene:

- Spodbude gospodarskim investicijam na območju Porabja (končne prejemnike se določi na podlagi javnega razpisa) v višini 61.465,89 EUR;
- Spodbude turističnim investicijam na območju Porabja (končne prejemnike se določi na podlagi javnega razpisa) v višini 535.218,70 EUR;
- Spodbude za razvoj in posodobitve turistične infrastrukture Zveze Slovencev na Madžarskem (prejemniki: Slovenski kulturno-informacijski center Lipa, Slovenska vzorčna kmetija, Hiša jabolk) v višini 99.999,99 EUR;
- Spodbude za delovanje Zveze Slovencev na Madžarskem, promocijo slovenskega Porabja, zagotavljanje dvojezičnosti, v višini 108.513,85 EUR.

Poleg tega so preko javnega razpisa sofinancirali še gospodarske strukture avtohtone slovenske narodne skupnosti v zamejstvu v letu 2024 (stroški dela) in sicer v višini:

- Razvojna agencija Slovenska krajina (Madžarska) v višini 19.800,00 EUR,
- Slovenska gospodarska zveza v Celovcu (Avstrija) v višini 30.000,00 EUR

- Slovensko-hrvaška gospodarska zbornica (prej SLO CRO Poslovni klub slovenskih in hrvaških gospodarstvenikov) (Hrvaška) v višini 19.800,00 EUR
- Slovensko Deželno Gospodarsko Združenje (Italija) v višini 45.042,42 EUR in
- Zveza slovenskih društev na Hrvaškem (Hrvaška) v višini 21.000,00 EUR.

Javna agencija SPIRIT Slovenija

Javna agencija SPIRIT Slovenija sofinancira dejavnost slovenskih poslovnih klubov v tujini od leta 2008. Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti, namenjenih podpori slovenskim podjetjem pri prodoru na tuje trge in tujim podjetjem pri iskanju poslovnih priložnosti v Sloveniji.

V spodnji preglednici je podan pregled porabljenih sredstev za leto 2024 za sofinanciranje izvajanja dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini:

Prejemnik	Država	Namen nakazila	EUR
Slovenska gospodarska zveza v Celovcu - SGZ	Avstrija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	35.336,00
Slovenian Business And Research Association	Belgija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	24.312,00
Camara de comercio Eslovenia Brasil - SLOBRAZ	Brazilijska	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	Odstop od pogodbe pred podpisom

Slovensko francoski poslovni klub	Francija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	3.150,00
Slovensko deželno gospodarsko združenje - SDGZ-URES	Italija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	36.846,00
Slovenia Cameroon Business Club	Kamerun	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	14.156,83
Canadian Slovenian Chamber of Commerce	Kanada	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	25.822,00

Slovene Dutch Business Platform	Nizozemska	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	19.253,35
Društvo in poslovni klub Triglav-Rysy	Poljska	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	27.634,00
Združenie občanov a spoločnosti slovinskej republiky a slovenskej republiky	Slovaška	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	19.920,00
Slovenački poslovni klub	Srbija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	37.752,00

MAEO Trading 2009 Co., Ltd - Slovenski poslovni klub Tajska	Tajska	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	6.039,55
TUN SLO s.u.a.r.l.	Tunizija	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	20.400,85
Slovenian American Business Association	ZDA/Ohio	sofinanciranje dejavnosti slovenskih poslovnih klubov v tujini v letu 2024 na podlagi javnega razpisa (Opomba: Poslovni klubi izvajajo nabor aktivnosti slovenskega poslovnega kluba, ki niso eksplicitno usmerjene kot program, namenjen za Slovence zunaj meja Slovenije, temveč za podporo slovenskim podjetjem v tujini. Poslovne klube iz Hrvaške, Nigerije, Rusije, Severne Makedonije, Tunizije in Zambije, ki so tudi prejeli sredstva v okviru razpisa, vodijo tuje - lokalne osebe, zato sredstva, izplačana slednjim, niso vključena v tabelo)	18.755,10
SKUPAJ			289.377,68

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Ministrstvo je leta 2024 objavilo javni razpis za izbor kmetijskih, razvojnih in izobraževalnih organizacij Slovencev v zamejstvu ter pripravo večletnih programov aktivnosti za obdobje od 1. januarja 2024 do 31. decembra 2029. Na javnem razpisu so bile izbrane štiri zamejske organizacije: Kmečka zveza Trst iz Italije, Kmečka izobraževalna skupnost Tinje iz Avstrije, Razvojna agencija Slovenska Krajina iz Monoštra na Madžarskem in Kmetijska izobraževalna skupnost Gorski kotar na Hrvaškem. Ministrstvo je z izbranimi organizacijami sklenilo pogodbo o medsebojnem sodelovanju, v kateri so bile urejene medsebojne pravice in obveznosti. Za izvajanje letnega programa aktivnosti ministrstvo sklene letno pogodbo.

Ministrstvo je v letu 2024 namenilo sredstva vsem štirim slovenskim zamejskim kmetijskim organizacijam: Kmečki zvezi Trst iz Italije, Kmečki izobraževalni skupnosti Tinje iz Avstrije, Razvojni agenciji Slovenska Krajina iz Monoštra na Madžarskem in Kmetijski izobraževalni skupnosti Gorski kotar na Hrvaškem. Vse so izvedle letne programe v zastavljenem obsegu, dostavile poročila ter zahteve za izplačilo opravljenih dejavnosti.

S Kmečko zvezo Trst je bila podpisana pogodba št. 2330-24-000286 dne 1. 7. 2024 v višini 105.000,00 EUR z DDV. Zahtevek za izplačilo je znašal 104.965,00 EUR. V okviru letnega programa Kmečke zveze Trst so se izvajale naslednje naloge:

- Nudenje svetovalne pomoči pri programu razvoja podeželja 2023-2027,
- Posredovanje dobrih praks in nudenje svetovalne pomoči čezmejnim posestnikom,
- Posredovanje in predstavitev pravic ter postopkov slovenskim kmetom za koriščenje pokojnin,
- Organiziranje in zagotavljanje svetovalne službe na Goriškem in v Kanalski dolini,
- Strokovne tedenske objave in informacije v primorskem dnevniku ter letna naročnina za Kmečki glas,
- Posredovanje dobrih praks s področja strokovnega svetovanja med strokovnjaki Kmečke zveze in Kmetijske svetovalne službe Slovenije ter izmenjava strokovnega znanja in izkušenj,
- Skupna promocija in povezovanje turističnih in izletniških kmetij iz zamejstva v Italiji in iz Slovenije,
- Vloga in organiziranost kmetijskih zadrug in sodelovanje s srednješolskimi centri v Sloveniji,
- Sodelovanje Kmečke zveze pri pripravi novih čezmejnih načrtov EU programa čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija 2021-2027,
- Priprava programa in poročila letnega sodelovanja med Kmečko zvezo in MKGP,
- Krepitev sodelovanja na obeh straneh meje s poudarkom na vključevanju stanovskih organizacij in kmetov v bodoče skupne načrte razvoja obmejnih regij in priprava predlogov za skupni razvoj kmetijstva obmejnih regij,
- Sodelovanje na področju skupne promocije in trženja posebnih tradicionalnih in ekoloških kmetijskih pridelkov in izdelkov v Benečiji in Kanalski dolini,
- Sodelovanje Kmečke zveze z Lokalno akcijsko skupino Kras in čezmejno sodelovanje z LAS-i iz Slovenije.

S Kmečko izobraževalno skupnostjo Tinje je bila podpisana pogodba št. 2330-24-000287 dne 1. 7. 2024. Pogodba v višini 72.000,00 EUR z DDV je bila podpisana skupno s programom Skupnosti južno koroških kmetov in kmetov. Zahtevek za opravljeni program je znašal 71.770,12 EUR. V okviru letnega programa Kmečke izobraževalne skupnosti Tinje so se izvajale naslednje naloge:

- Strokovno svetovanje in usposabljanje na področju kmetijstva,
- Medijska oskrba in strokovna literatura na področju kmetijstva ter Kmečki koledar 2025,
- Izvedba in koordinacija strokovnih posvetov, ekskurzij, čezmejnih srečanj kmetov in kmetov,
- Izmenjava znanj in medsebojno sodelovanje organizacij,
- Promocija slovenskega kmetijstva na mednarodnem kmečkem prazniku Srečanje slovenskih kmetov petih dežel v Galiciji,
- Predstavitev slovenskega kmetijstva v šotoru Alpe Adria na Pliberšem Jormaku ter na kulinarčnih praznikih po avstrijski južni Koroški,
- Priprava letnega programa aktivnosti, stroški dela, honorarji, gradivo, kopije, tisk,
- Druge oblike sodelovanja, kot so predstavitve in konference, povezane s sodelovanjem organizacij z matično državo na področju kmetijstva in razvoja podeželja.

Z Razvojno agencijo Slovenska krajina iz Porabja je bila podpisana pogodba št. 2330-23-000285 dne 1. 7. 2024 v višini 21.500,00 EUR z DDV. Zahtevek za opravljeni letni program je znašal 20.817,86 EUR. V okviru letnega programa Razvojne agencije Slovenska krajina so se izvajale naslednje naloge:

- Strokovno svetovanje in usposabljanje na področju kmetijstva (strokovne delavnice agrotehničnih ukrepov na pašnikih, njivah, oskrba posevkov ozimnih žit, svetovanje iz vodenja kmetije, spremljanje stanja živali, zimska rez jablan, priprava škropilnega programa za jablane in priprava ocen spomladanske pozebe v nasadu kmetije, redčenje plodov po spomladanski pozebi, določanje začetka obiranja jabolk in hrušk v nasadu kmetije, gastronomska delavnica, delavnica kako izboljšamo pogrinjek in videz sob na kmetij,
- Medijska oskrba in strokovna literatura na področju kmetijstva (naročnine na Kistermelők lapja, Magyar állattenyésztők Lapja, Kmečki glas),
- Izvedba in koordinacija strokovnih posvetov, ekskurzij, čezmejnih srečanj kmetov (Dan čebel, gledališka predstava za otroke "Ko zorijo jabolka", strokovna ekskurzija v Slovenijo - ogled dobrih praks in degustacija, čezmejno srečanje kmetov - Dan kmetije na Gornjem Seniku),
- Izmenjava znanj in medsebojno sodelovanje organizacij (udeležba na zasedanju AGRASLOMAK na 35. festivalu Dobrote slovenskih kmetij v Ptuj, na sejmu AGRA v Gornji Radgoni ter na II. Konferenci slovenskega kmetijstva in gozdarstva doma in po svetu v Ljubljani),
- Priprava letnega programa aktivnosti – organizacijska dela v zvezi izvedbe, izvedba in udeležba na srečanjih, izobraževalnih dogodkih in konferenc,
- Druge oblike sodelovanja, kot so predstavitve in konference, povezane s sodelovanjem organizacij z matično državo na področju kmetijstva in razvoja podeželja.

S Kmetijsko izobraževalno skupnostjo Gorski kotar je bila podpisana pogodba 2330-23-000284 dne 25. 7. 2024 v višini 22.870,00 EUR z DDV. Letni program je bil izveden v celoti. Na ministrstvo je bil dostavljen zahtevek za izplačilo v višini 22.859,33 EUR. V okviru letnega programa aktivnosti je ministrstvo financiralo sledeče aktivnosti:

- Strokovno svetovanje in usposabljanje na področju kmetijstva (strokovne delavnice na področju vrtnarstva, sadjarstva, živinoreje ter na področju predelave, turizma),
- Medijska oskrba in strokovna literatura na področju kmetijstva (naročnina na Kmečki glas),
- Izvedba in koordinacija strokovnih posvetov, ekskurzij, čezmejnih srečanj kmetov (sodelovanje z organizacijami Anita Pintar-dnevi hrušk, Udruga Britveca in Udruga Trbuhovica-dnevi zelišč),
- Izmenjava znanj in medsebojno sodelovanje organizacij,
- Priprava letnega programa aktivnosti,
- Druge oblike sodelovanja, kot so predstavitve in konference, povezane s sodelovanjem organizacij z matično državo na področju kmetijstva in razvoja podeželja (udeležba na AGRA sejmu v Gornji Radgoni, Dobrotah slovenskih kmetij na Ptuj, srečanju kmetov petih dežel v Celovcu, delavnici LAG Gorski kotar).

Ministrstvo je v letu 2024 namenilo 245.000 EUR za izgradnjo Vzorčno turistične in izobraževalne kmetije v Gorskem kotarju. Sredstva je ministrstvo v celoti prerazporedilo na Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. V letu 2025 bo ministrstvo za ta namen namenilo dodatnih 30.000 evrov.

Vlada Republike Slovenije je 21.9.2023 ministrstvu naložila, da znotraj limitov finančnih načrtov za prihodnja leta načrtuje tudi pravice porabe za financiranje dejavnosti v Študentskem domu Korotan, zato bo ministrstvo v letu 2025 zagotovilo sredstva tudi za ta namen, in sicer v višini 7.000 EUR.

Javna agencija za knjigo RS

Javna agencija za knjigo Republike Slovenije (JAK) v okviru svojih razpisov podpira projekte zamejskih založnikov in knjigarn. Na Javnem razpisu za sofinanciranje prevodov del slovenskih avtorjev v tuje jezike je v letu 2024 podprla dve knjižni izdaji založbe Mladika – scarl zzoz. Na Javnem razpisu za sofinanciranje javnih kulturnih dejavnosti v knjigarnah sta bili sofinancirani Knjigarna Haček v Celovcu (Avstrija) in Tržaško knjižno središče – TS360 v Trstu (Italija).

V letu 2024 je JAK podprla tudi nastop zamejske pesnice na Svetovnem dnevu poezije v Rimu.

Poleg sofinanciranja posameznih projektov JAK z zamejstvom sodeluje tudi prek lastnih dejavnosti.

V okviru nacionalnega projekta *Rastem s knjigo* za učence sedmih razredov osnovnih šol in dijake prvega letnika srednjih šol (RSK OŠ in SŠ) od ustanovitve projekta leta 2009 sodeluje z zamejskimi osnovnimi in srednjimi šolami v Avstriji, Italiji in na Madžarskem ter tem šolam podarja aktualne knjige iz projekta. Poleg tega JAK sodeluje tudi z učitelji slovenskega jezika v sobotnih šolah (ZDA, Avstralija), pri dopolnilnem pouku slovenščine v tujini (Belgija, Bosna in Hercegovina, Srbija, Hrvaška, Francija idr.) ter v evropskih šolah (Bruselj, Luksemburg, Frankfurt idr.), kjer zainteresiranim učiteljem med letom zagotavlja izvode knjig za njihove učence in dijake.

Zamejske založbe in avtorji so v letu 2024 aktivno sodelovali v projektu *Slovenija – častna gostja na knjižnem sejmu v Bologni*. Poleg tega zamejski avtorji sodelujejo tudi v programih, ki jih na knjižnih sejmih v tujini organizira mreža Traduki, katere članica je JAK – med drugim tudi na Leipziškem knjižnem sejmu, na knjižnem sejmu v Pulju ter na Dunajskem knjižnem sejmu.

Ministrstvo za kulturo (vključno z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti in brez Javne agencije za knjigo RS)

Gledališče

Za delovanje Slovenskega stalnega gledališča v Trstu, ki je kot enakopravni subjekt vključeno v mrežo slovenskih gledališč, je Ministrstvo za kulturo v letu 2024 z odločbo dodelilo sredstva v višini 195.847,00 EUR, in sicer za programske materialne stroške. Slovensko stalno gledališče v Trstu sicer ostaja enakopraven član neformalne mreže slovenskih profesionalnih gledališč in bo tudi v prihodnosti sofinanciran na podlagi neposrednega poziva, kot drugi slovenski javni zavodi. Ministrstvo je v višini 15.000 EUR podprlo projekt Pogled dlje+, ki ga pripravlja Slovensko prosvetno društvo, eno od obeh krovnih kulturnih organizacij Slovencev na avstrijskem Koroškem. Gre za gledališki abonma, ki je že več kot 20 let stalnica programa Slovenske prosvetne zveze in k & k centra Šentjanž. Glavni namen abonmaja je že od vsega začetka ponuditi koroškim Slovencem visokokakovostne gledališke predstave v slovenščini za dostopno ceno. Gledališki abonma tako obsega dvanajst profesionalnih predstav slovenskih gledališč na avstrijskem Koroškem, kjer imajo Slovenci le eno lastno profesionalno gledališče. Program vsebinsko vključuje tako klasične drame, komedije, kot tudi avantgardne gledališke predstave. Krščanska kulturna zveza je prejela tudi sredstva v višini 3.500 EUR, in sicer za projekt Gledališki praznik. Vsako leto 8. decembra vabi Krščanska kulturna zveza na Slovenski gledališki praznik v Mestno gledališče v Celovcu. Začetki praznika segajo v leto 1962, ko je bila na odru Mestnega gledališča v Celovcu uprizorjena Miklova Zala. Od takrat se v Celovcu vsako leto srečajo gledalci iz treh dolin Koroške in drugih krajev ob slovenski predstavi profesionalnih gledaliških hiš.

Slovenski jezik

Leta 2024 je Ministrstvo za kulturo na podlagi Javnega razpisa za izbiro ponudnikov za izvedbo projektov na podlagi nacionalnega programa za jezikovno politiko v letih 2024–2025 v višini 28.000,00 evrov sofinanciralo dvoletni projekt Vsebinska, funkcionalna in estetska aktualizacija jezikovnega portala SMEjse – Slovenščina kot manjšinski jezik, ki ga izvaja inštitut SLORI iz Trsta. SLORI je slovenska organizacija v Italiji, ki se od leta 1974 profesionalno ukvarja z raziskovanjem. Inštitut razvija

in izvaja raziskovalno dejavnost, spodbuja znanstveno in strokovno razpravo, ponuja strokovno pomoč, svetovanje in storitve, ki jih namenja različnim ciljnim skupinam.

Podpora razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih

Ministrstvo za kulturo skladno s področno zakonodajo vsako leto iz rednih sredstev financira nakup knjižničnega gradiva za potrebe sodelovanja s Slovenci v zamejstvu. Sredstva v okviru vsakoletnega neposrednega poziva za nakup knjižničnega gradiva načrtujejo tiste knjižnice, ki delujejo na mejnih območjih in ki so upravičene do predlaganja nakupa tovrstnega gradiva (Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto in Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem). Za osrednje knjižnice Slovencev v zamejstvu se upoštevajo: Narodna in študijska knjižnica Trst, Slovenska študijska knjižnica Celovec, Zveza Slovencev na Madžarskem s sedežem v Monoštru (ker osrednja knjižnica Slovencev na Madžarskem ne obstaja) ter Gradska knjižnica »Ivan Goran Kovačič« Karlovac. Skupno omenjene knjižnice za nakup knjižničnega gradiva za potrebe Slovencev v zamejstvu letno prejmejo 60.000,00 EUR, in sicer s proračunske postavke Knjižničarstvo. V enaki skupni višini sredstev so knjižnice za potrebe Slovencev v zamejstvu prejele tudi v letu 2025. Ministrstvo za kulturo je tudi v letu 2024 v skladu s 26. in 55. členom Zakona o knjižničarstvu petim knjižnicam, ki delujejo na obmejnem območju, za podporo razvoju knjižnične dejavnosti na obmejnih območjih, dodelilo sredstva v skupni višini 19.000,00 EUR s PP Knjižničarstvo. V letu 2025 je v ta namen ministrstvo knjižnicam dodelilo skupno 21.000 EUR.

Italija

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper kot obmejna knjižnica že tradicionalno sodeluje s slovenskimi knjižnicami in drugimi kulturnimi ustanovami v Trstu in njegovem zaledju. Narodna in študijska knjižnica v Trstu (v nadaljevanju: NŠK) je s svojim delovanjem in gradivom glavni promotor slovenske kulture v zamejstvu. Njuno dobro sodelovanje krepi vse več skupnih projektov, ki kažejo pozitivne učinke za obe obmejni knjižnici in njune obiskovalce. Skupaj z NŠK sodelujejo v projektu promocije branja kakovostnega leposlovja slovenskih avtorjev »Primorci beremo«, v projektu izgradnje spletnega biografskega leksikona »Znani obrazi Slovenije«, z izobraževalnimi srečanji in strokovnimi posveti preko Društva bibliotekarjev Primorske in Notranjske, v vsebinami za spletni portal Dobreknjige.si, na tradicionalnih srečanjih treh dežel, ki potekajo v Kopru pod geslom »Knjižnice brez meja«, pri skupni digitalizaciji starejšega primorskega časopisja ipd. V bralnem tekmovanju za 5. in 6. razrede osnovnih šol »Berimo z Rovko Črkolovko« preko NŠK sodelujejo tudi učenci slovenskih osnovnih šol iz Trsta in okolice. NŠK je tudi prejemnica obveznega izvoda javno financiranih publikacij. Letno prejmejo okvirno 4.000 enot knjižničnega gradiva. Domoznanska dejavnost Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper vključuje tudi področje tržaške pokrajine, zato zbira tudi gradivo, povezano s slovensko narodno manjšino v Italiji. Državna sredstva ministrstva za kulturo za nakup knjižničnega gradiva usmerja v Knjižnico Pinka Tomažiča in tovarišev na Opčinah, v Občinsko knjižnico Zgonik, v Občinsko knjižnico Nade Petrot v Nabrežini, v Oddelek s slovenskim jezikom Občinske knjižnice Milje ter v Mladinski oddelek NŠK. V Knjižnici Borisa Pahorja na Proseku so oblikovali tudi prvo premično zbirko za Slovensko narodno manjšino na Tržaškem. Koprška knjižnica je skupaj z NŠK uporabnikom dostopna po sistemu ene plačane članarine. Ta omogoča članom NŠK brezplačen dostop do vseh storitev Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. Dogovor je ugoden tudi za člane koprške knjižnice, saj jim recipročno omogoča prosto uporabo storitev NŠK, ki ima tudi bogato zbirko domoznanskega in študijskega gradiva. Člani koprške ali tržaške knjižnice lahko na tak način brezplačno koristijo storitve obeh knjižnic. Knjižnica članom NŠK omogoča tako brezplačno izposajo slovenskih elektronskih knjig kot tudi brezplačen dostop na daljavo do vrste elektronskih podatkovnih zbirk. Z bibliobusom obiskujejo kraja Devin in Mavhinje v občini Nabrežina na Tržaškem..

Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica

Sodelovanje med Goriško knjižnico Franceta Bevka in slovenskimi knjižnicami v Italiji poteka na vseh strokovnih in kulturno-izobraževalnih področjih ter ima že dolgo tradicijo. Novogoriška knjižnica je v preteklosti slovenskim knjižnicam onstran meje ves čas nudila strokovno pomoč pri urejanju zbirk in jim svetovala pri izposoji. Uspešno sodelovanje nadgrajujejo s strokovnimi srečanji in prireditvami. Z

zamejskimi knjižnicami ohranjajo stike tudi preko skupnih projektov, npr. Primorci beremo in Rastem s knjigo. Tržaška in goriška knjižnica sta aktivni tudi na spletnem portalu Obrazi slovenskih pokrajin in Dobreknjige.si. Knjižničarji z obeh strani meje sodelujejo v Društvu bibliotekarjev Primorske in Notranjske, ki skrbi za razvoj stroke, organizira izobraževanja in srečanja knjižničarjev z obeh strani meje. Goriška knjižnica Franceta Bevka pridobiva državna sredstva za nakup knjižničnega gradiva za večino slovenskih knjižnic v Goriški in Videmski pokrajini preko neposrednega poziva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva, ki ga vsako leto pripravi Ministrstvo za kulturo. Bibliobus novogoriške knjižnice mesečno obišče dve postajališči v Italiji v krajih Špeter in Doberdob. Slovenci, ki živijo v Italiji, obiskujejo tudi Goriško knjižnico Franceta Bevka v Novi Gorici, zato ta beleži spodoben delež aktivnih članov iz slovenskega zamejstva v Italiji. Domoznanska dejavnost novogoriške knjižnice vključuje tudi področje Goriške in Videmske pokrajine, zato zbirajo tudi gradivo, ki izhaja v Italiji in se kakorkoli nanaša na slovensko manjšino (avtor, založba, zgodovinske in ostale vsebine, ki govorijo o Slovencih). Pri tem so jim v veliko pomoč vezi, ki jih imajo stekane z različnimi organizacijami, društvi, ki redno skrbijo za dotok gradiva novogoriški knjižnici. Informacija o dostopnosti tega gradiva je razširjena tudi v Italiji, saj zamejski Slovenci redno posegajo po njem in v novogoriški knjižnici iščejo potrebne informacije.

Hrvaška

Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto uspešno sodeluje z »Gradsko knjižnico Ivan Goran Kovačić« iz Karlovca, ki je Osrednja knjižnica za Slovence na Hrvaškem. Z njo sodeluje pri izvajanju knjižnične dejavnosti za Slovence na Hrvaškem, organizaciji in izvedbi literarnih in strokovnih srečanj, izmenjavi strokovnih delavcev ter primerov dobre prakse. Sodelujejo tudi na področju nabave, obdelave in dostave knjižničnega gradiva v slovenskem jeziku za slovenske uporabnike osrednje knjižnice v Karlovcu. Novomeška knjižnica organizira tudi vrsto aktivnosti in projektov, s katerimi želi Slovincem, živečim na obmejnem območju na Hrvaškem, povečati dostopnost knjig v slovenskem jeziku, razvijati njihove bralne navade ter izboljšati stik s slovensko knjigo in slovenskim jezikom. Z bibliobusom obiskujejo obmejni kraja Žakanje in Kamanj.

Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper kot obmejna knjižnica s hrvaško Istro že tradicionalno sodeluje s knjižnicami in slovenskimi društvi v Istrski županiji ter v severnem delu Primorsko-Goranske županije (Reka). Knjižnica je v sodelovanju z Gradsko knjižnico Umag in Gradsko knjižnico Poreč uporabnikom obeh knjižnic dostopna po sistemu plačila ene članarine. Ta omogoča članom Gradske knjižnice Umag in Gradske knjižnice Poreč brezplačen dostop do vseh storitev Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper. V ta namen je z Gradsko knjižnico Umag in Gradsko knjižnico Poreč že podpisala Sporazum o skupni uporabi storitev, ki omogoča brezplačen dostop do slovenskih elektronskih knjig in drugih elektronskih virov koprške knjižnice. Premične zbirke knjižničnega gradiva, namenjene slovenski manjšini, ljubiteljem slovenskega jezika in slovenskim turistom, vzdržuje v Gradski knjižnici Umag, v Slovenskem domu KPD (kulturno-prosvetno društvo) Bazovica (Reka) in v Oddelku Červar Porat Gradske knjižnice Poreč. V sodelovanju s Slovenskim kulturnim društvom Istra v Pulju, Slovenskim kulturnim društvom Ajda v Umagu, Gradsko knjižnico i čitaonico Pula ter Gradsko knjižnico Umag so vzpostavili bibliobusni postajališči v Umagu in Pulju. V sodelovanju s slovenskim kulturnim društvom, osnovno šolo in občino Buzet so vzpostaviti bibliobusno postajališče tudi pred Osnovno šolo "Vazmoslav Gržalja" v Buzetu, ki je ena od štirih hrvaških osnovnih šol, ki izvaja fakultativni pouk slovenskega jezika po modelu C. Domoznanska dejavnost Osrednje knjižnice Srečka Vilharja Koper vključuje tudi področje Istrske pokrajine, zato knjižnica zbira tudi gradivo, povezano s slovensko in italijansko narodno manjšino na Hrvaškem. Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper skupaj s knjižnicami Istre sodeluje na tradicionalnih strokovnih srečanjih treh dežel, ki potekajo v Kopru pod geslom »Knjižnice brez meja«.

Avstrija

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (v nadaljevanju: KOK) je splošna knjižnica, ki deluje na obmejnem območju z Avstrijo, zato s svojimi dejavnostmi posebno pozornost posveča zamejcem, koroškim Slovincem. Že vrsto let s sredstvi Ministrstva za kulturo izvaja nakup knjižničnega gradiva za Slovensko študijsko knjižnico Celovec. Iz domačega okolja so bralno značko za odrasle »Korošci pa bukve beremo« uspešno prenesli tudi med zamejce v Avstriji, ki so se odzvali z

navdušenjem. KOK na ta način skrbi za ohranjanje slovenskega jezika pri koroških Slovencih v Avstriji, podpira kulturno-umetniško izražanje zamejcev v maternem jeziku, skrbi za kulturno povezovanje z matičnim narodom, širi slovensko besedo med Slovenci v zamejstvu, spodbuja branje v slovenskem jeziku, informira v širšem kulturnem prostoru, izobražuje v širšem kulturnem prostoru oz. zadovoljuje informacijske, izobraževalne ter kulturne potrebe okolja, skrbi za pretok informacij in znanja med Slovenijo in slovensko manjšino v Avstriji. Slovenska študijska knjižnica v Celovcu je tudi prejemnica obveznega izvoda javno financiranih publikacij. Letno prejmejo okvirno 4.000 enot knjižničnega gradiva. Odkar so v KOK za zamejce razširili knjižnične storitve z medknjižnično izposojo in pravljimi uricami, se je zanimanje za aktualno knjižno gradivo precej povečalo. Glede na to, da na avstrijskem Koroškem raste trend in vpis na dvojezične izobraževalne programe, se šole in vrtci na njih obračajo s prošnjo, da bi jim posodili slovensko knjižno gradivo za dalj časa. Upoštevajo tudi njihove želje in jim pripravijo gradivo, ki ustreza učnim potrebam. Za zdaj oskrbujejo samo šole in vrtce, ki so v neposredni bližini Celovca, bolj oddaljene pa morajo zavrniti, saj jim glede na dosedanje finančno, kadrovsko in logistično stanje te storitve ne morejo ponuditi. Zanimanje za premične zbirke je veliko, zato bi radi to omogočili vsem šolam in vrtcem, ki si te storitve želijo. V KOK promocijo branja za odrasle širijo tudi v sodelovanju s Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. V bralni znački za odrasle »Korošci pa bukve beremo« sodelujejo posamezniki in zaključene bralne skupine. Del bralne značke za odrasle je tudi lahko branje. To so besedila, napisana v lažje berljivi in lažje razumljivi obliki. Lažje berljivi teksti so pomembni za različne družbene skupine, med drugim so namenjeni ljudem, ki slabo poznajo jezik oziroma slovenščina ni njihov materni jezik. »Pravljice urice z Dragano in Dadijem« organizirata Slovenska prosvetna zveza in Slovenska študijska knjižnica Celovec v sodelovanju s KOK. Pravljice urice, ki jih organizira Slovenska študijska knjižnica Celovec v sodelovanju s Slovensko prosvetno zvezo so namenjene dvojezičnim ljudskim šolam, vrtcem in vsem dvojezičnim otrokom na avstrijskem Koroškem, ki obiskujejo Slovensko študijsko knjižnico v Celovcu. Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem je Ministrstvo za kulturo leta 2024 prek Slovenskega kulturno-informacijskega centra namenilo 4.000 EUR (letni prispevek).

Madžarska

Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota uspešno sodeluje uspešno sodeluje z Zvezo Slovencev na Madžarskem (osrednje knjižnice za Slovence v Porabju namreč nimamo) in med drugim redno kandidira na razpisih Urada Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu za sredstva, s katerimi vsaj delno pokrije stroške delovanja bibliobusa na »porabski progi«. Knjižnica izvaja tudi pravljice urice ter druge bibliopedagoške aktivnosti za predšolske in šolske otroke prvih razredov osnovnih šol (Gornji Senik, Števanovci in Monošter). Potujoča knjižnica (bibliobus) je ena od organizacijskih enot Pokrajinske in študijske knjižnice Murska Sobota, ki izposoja slovensko gradivo tudi Slovincem v Porabju. Bibliobus ima v Porabju pet postajališč. Obiskujejo ga uporabniki vseh starostnih skupin, od otrok v vrtcih, osnovnošolcev in srednješolcev do odraslih. V letu 2024 so nadaljevali z bralno značko za odrasle. Izbor knjig je prilagojen ciljni skupini, kar pomeni, da je izberejo lažje berljivo gradivo v slovenskem knjižnem jeziku, ki mu dodajo tudi gradivo v narečni besedi, bodisi iz knjižne zbirke Med Rabo in Muro ali drugih narečnih izdaj. Tudi v letu 2024 so izvedli projekt Obujamo dediščino: pravljice večeri za odrasle v Porabju, ki ga je Združenje splošnih knjižnic ocenilo kot enega najboljših projektov slovenskih splošnih knjižnic za inovativno storitev za uporabnike. Projekt je namreč pri porabskih Slovencih naletel na odličen odziv, z njegovo pomočjo so uspeli najti pot do poslušalcev z govorno besedo v domačem narečju. Slovensko polico s knjižnim gradivom v dvojezičnih OŠ na Gornjem Seniku in v Števanovcih redno dopolnjujejo z izborom knjižnega gradiva v slovenskem jeziku. S to storitvijo povečujejo dostopnost knjig v slovenskem jeziku, spodbujajo branje in prispevajo k širjenju bralne kulture ter omogočajo medsebojno izmenjavo knjig.

Muzejska dejavnost

Znotraj delovanja državnih muzejev so v preteklem letu z zamejstvom sodelovali naslednji državni muzeji:

Tehniški muzej Slovenija: Gostovanje razstave Us and them without Frontiers po ZDA, in sicer v Denverju, Aurarii Library (Knjižnica Auraria), Metropolitan State University of Denver (Metropolitanska

državna univerza Denver) ter v Clevelandu, Slovenski muzej in arhiv, Ohio, ZDA. Gostovanja načrtujejo tudi v letu 2025 in 2026 z isto razstavo. V letu 2024 je gostoval tudi z razstavo Vsak milimeter šteje: Geodezija na Slovenskem skozi čas.

Narodni muzej Slovenije je v letu 2024 pripravil razstavo Josip Pangerc, plemeniti slovenski rodoljub, ki je na ogled še v letu 2025.

Muzej novejše in sodobne zgodovine Slovenije je gostoval v Kulturnem domu v Gorici z razstavo Kruha in iger, Slikarstvo Toneta Kralja 1941-1945.

Slovenski etnografski muzej - Koordinator varstva nesnovne kulturne dediščine je v letu 2024 pripravil razstavo Nesnovna kulturna dediščina Slovenije v luči Unescove Konvencije v Clevelandu, ZDA, Slovenski muzej in arhivi.

V spodnji preglednici je podan pregled porabljenih sredstev za leto 2024 za sofinanciranje izvajanja dejavnosti in struktur Slovencev izven RS:

Tehniški muzej Slovenije	Denver, Auraria Library (Knjižnica Auraria), Metropolitan State University of Denver (Metropolitanska državna univerza Denver)	Gostovanje razstave Us and them without Frontiers	20.000,00
Narodni muzej Slovenije	Italija iz Doline pri Trstu, razstava je v LJ	Josip Pangerc, plemeniti slovenski rodoljub	30.000,00

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti

V letu 2024 je bilo v okviru Javnega razpisa za izbor kulturnih projektov na področju kulturnih dejavnosti namenjenih 55.212,00 EUR za sofinanciranje projektov krovnih zvez društev na nacionalnem nivoju v Republiki Sloveniji ter projektov krovnih zvez avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah, skladno z določili RePASM (Uradni list RS, št. 35/96). Od tega zneska je bilo 34.250,00 EUR dodeljenih projektom avtohtonih slovenskih manjšin v sosedstvu.

Naziv prijavitelja	Ime projekta	Dejavnost	Odobrena sredstva
Krščanska kulturna zveza	Projektni mladinski zbor Mladina poje	krovne organizacije	2.350,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	Teden mladih umentikov	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	Lutkovna in gledališka delavnica	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	zbirka ljudskih pesmi iz zapuščine Lajka Milisavljeviča, Rož in Podjuna	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	festival Suha	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	Poletna glasbena delavnica	krovne organizacije	750,00 EUR
Krščanska kulturna zveza	Trivium	krovne organizacije	500,00 EUR
SLOVENSKA PROSVETA	Mala gledališka šola Matejke Peterlin	krovne organizacije	1.000,00 EUR
SLOVENSKA PROSVETA	Zlata gledališka mreža	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Slovenska prosvetna zveza	Gledališko-tehnična delavnica	krovne organizacije	2.350,00 EUR
Slovenska prosvetna zveza	Teden športa in jezika	krovne organizacije	1.500,00 EUR
Slovenska prosvetna zveza	Tamburaški festival	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Slovenska prosvetna zveza	Gledališka delavnica v Ankaranu	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Slovenska prosvetna zveza	Bralna značka	krovne organizacije	500,00 EUR
Zveza Slovencev na Madžarskem	23. Mednarodna likovna kolonija v Monoštru	krovne organizacije	1.500,00 EUR
Zveza Slovencev na Madžarskem	Izdaja Porabskega koledarja 2025	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Zveza Slovencev na Madžarskem	Porabski dan 2024	krovne organizacije	900,00 EUR
Zveza slovenske katoliške prosvete	55. PEVSKA REVIJA PRIMORSKA POJE	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Zveza slovenske katoliške prosvete	65. PEVSKA REVIJA CECILIJANKA 2024	krovne organizacije	1.250,00 EUR
Zveza slovenske katoliške prosvete	21. KOROŠKI KULTURNI DNEVI NA PRIMORSKEM	krovne organizacije	1.100,00 EUR

Zveza slovenske katoliške prosvete	GLEDALIŠČE NA OCVRTEM	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenske katoliške prosvete	KAMIŠIBAJ Festival	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenske katoliške prosvete	OBRAZI GORIŠKE - intervjuji priznanim, zaslužnim Goričanom	krovne organizacije	850,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Srečko Kosovel Zborovski koncert	krovne organizacije	1.200,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Mednarodna likovna kolonija	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Poletne ustvarjalne delavnice	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Besede ne ubogajo več	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Tržaška osmica	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Trieste Estate	krovne organizacije	1.000,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Kapljice kulture	krovne organizacije	750,00 EUR
Zveza slovenskih kulturnih društev ETS	Do svobodnega giba	krovne organizacije	500,00 EUR
			34.250,00 EUR

Ministrstvo za obrambo

Ministrstvo za obrambo sofinancira programe in dejavnosti na področju žrtev vojnega nasilja in dejavnosti na področju vojnih veteranov, za izvajanje katerih je v letu 2024 namenilo:

- Zvezi vojnih invalidov NOV v Trstu 39.027,30 EUR in
- Zvezi koroških partizanov in prijateljev protifašističnega odpora Celovec 60.923,65 EUR.

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve

Ministrstvo za zunanje in evropske zadeve (MZEZ) v letu 2024 za strukture in dejavnosti Slovencev v zamejstvu in po svetu ni namenilo posebnih, v ta namen določenih sredstev. Prav tako v letu 2025 MZEZ nima predvidenih sredstev za neposredno financiranje struktur in dejavnosti Slovencev izven Republike Slovenije.

MZEZ vse aktivnosti, ki podpirajo prizadevanja organizacij Slovencev v zamejstvu in po svetu za njihov obstoj, razvoj in napredek, izvaja v okviru opravljanja svojih rednih nalog, za kar ni predvideno dodatno financiranje. Ministrstvo preko mreže diplomatskih ter konzularnih predstavništev Republike Slovenije v sosednjih državah in po svetu deluje kot pomemben vezni člen med Slovenci izven Republike Slovenije in drugimi državnimi organi Republike Slovenije ter omogoča ažurno in kakovostno medsebojno obveščanje in usklajeno delovanje vseh zadevnih deležnikov. Ob nekaterih priložnostih si slovenska diplomatska in konzularna predstavništva prizadevajo tudi za sinergije in sodelovanje z organizacijami Slovencev v zamejstvu in po svetu pri pripravi dogodkov na področju kulture in javne diplomacije. MZEZ vse omenjene aktivnosti financira v okviru svojega rednega proračuna in za delovanje ustanov slovenske narodne skupnosti ne razpolaga z dodatnimi namenskimi sredstvi.

Skrb za slovenske narodne manjšine v sosednjih državah in Slovence po svetu sicer ostaja med trajnimi prednostnimi nalogami, izvajanju katerih je MZEZ tudi v letu 2024 namenjal posebno pozornost. Nadaljevale in krepile so se vse aktivnosti, preko katerih MZEZ utrjuje dobre odnose in vzdržuje dinamičen politični dialog na vseh ravneh s sosednjimi državami. Pomemben del političnega dialoga s temi državami so tudi vprašanja položaja in pravic tamkajšnjih slovenskih narodnih skupnosti. Stiki so se krepili tudi z državami, v katerih prebivajo slovenski izseljenci ali zdomci.

Navedeno dopolnjujemo z informacijo o uspešnem nadaljevanju projekta Ciljnega raziskovalnega programa (CRP), katerega pobudnik je MZEZ, z naslovom "*Slovenska skupnost na Hrvaškem v sodobnem kontekstu: analiza njihovega socialno-ekonomskega položaja in odnosa njenih pripadnikov do slovenskega jezika, kulture ter politične participacije*". Projekt, ki ga MZEZ sofinancira, je namenjen boljšemu načrtovanju aktivnosti RS v podporo slovenski narodni skupnosti na Hrvaškem, izvaja ga Inštitut za narodnostna vprašanja. Triletni raziskovalni projekt se je začel izvajati oktobra 2023 v skupni vrednosti 60.000 EUR (v razmerju 50 % MZEZ, 50 % Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost ARIS).

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje

Skrb za področje šolstva Slovencev v zamejstvu in po svetu in s tem za ohranjanje in krepitev uporabe slovenskega jezika med Slovenci v zamejstvu in po svetu je prav gotovo ena izmed prioritet MVI na področju izobraževanja.

Pravne podlage za delovanje na tem področju so:

1. v **Ustavi R Slovenije** (5. čl.) in **resolucijah** Državnega zbora (**Resolucija o položaju avtohtonih slovenskih manjšin v sosednjih državah in s tem povezanimi nalogami državnih in drugih dejavnikov RS**, 4. Poglavje, III. Šolstvo in izobraževanje, ki jo je Državni zbor RS sprejel 27.06.96, **Resolucija o odnosih s Slovenci po svetu**, Poglavje 4. 1. Ohranjanje slovenskega jezika in izobraževanje, ki jo je Državni zbor RS sprejel 23.01.02);
2. v **področni zakonodaji** (Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Zakon o visokem šolstvu, Pravilnik o študiju tujcev in Slovencev brez slovenskega državljanstva v RS);
3. v **Zakonu o odnosih RS s Slovenci zunaj njenih meja**;
4. in v **bilateralnih dokumentih** s sosednjimi in drugimi državami (Avstrija, Italija, Madžarska, ZRN, Hrvaška, Srbija...).

MVI ne financira organizacij Slovencev izven meja RS, pač pa v skladu z zgoraj naštetimi pravnimi podlagami nudi strokovno podporo.

V skladu z bilateralnimi dogovori s sosednjimi in drugimi državami ter področno zakonodajo so dela in naloge na tem področju, ki se izvajajo v okviru MVI, večinoma izraz tradicionalnega programa dela, ki poteka celo leto, kot je opredeljeno v programu dela MVI, njemu pripadajočih javnih zavodih ter bilateralnih dokumentih (meddržavni sporazumi, programi, protokoli...) in ESS projektih, ki vključujejo tudi slovensko manjšino.

Delo je usmerjeno v **ohranjanje in krepitev slovenskega jezika in kulture ter v razvijanje pripadnosti slovenstvu** v zamejstvu, izseljenstvu in zdomstvu, v celovito strokovno podporo šolstvu za pripadnike slovenske narodnosti ter v krepitev stikov z matično Slovenijo. Same naloge tradicionalnega programa usmerjenega sodelovanja potekajo v **nekaj večjih sklopih**, in sicer:

A. Dejavnosti ministrstva na področju zamejskega šolstva:

1. Izobraževanje pedagoških delavcev:

- specifični tradicionalni vsakoletni seminarji na podlagi meddržavnih bilateralnih sporazumov s sosednjimi državami namenjeni izključno populaciji pedagoških delavcev iz zamejstva
- dodatno specifično permanentno strokovno izobraževanje zaobjeto v »Katalogu programov nadaljnje izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju«

- možnost obiskovanja ostalega permanentnega izobraževanja zaobjetega v zgoraj navedenem katalogu, ki je sicer namenjeno pedagoškim delavcem iz R Slovenije (individualno izobraževanje)
- specifično izobraževanje za učiteljske/profesorke zbornice
- dodatno izobraževanje zamejskih šolnikov preko stikov in izmenjav s šolami in strokovnimi institucijami v Sloveniji

2. Strokovno poučne ekskurzije in t.i. »šol slo. jezika« za učence, dijake in pedagoške delavce:

- strokovno poučne ekskurzije za vse stopnje osnovnega in srednjega šolstva ter maturantske ekskurzije
- hospitacije za dijake pedagoških licejev
- specifične poletne in druge šole slovenskega jezika in kulture namenjene učencem, dijakom in pedagoškim delavcem

3. Vključevanje zamejskega šolstva v šolska tekmovanja in v druge aktivnosti namenjene šolski populaciji v Sloveniji:

- tekmovanje za Cankarjevo priznanje, Vegovo priznanje, Bralna značka, dejavnosti CŠOD, ZPMS, šola v naravi...

4. Štipendiranje na nivoju osnovnega, srednjega in višjega šolstva ter strokovnega izpopolnjevanja (gostujoči študenti):

- Kandidati iz zamejstva lahko zaprosijo za štipendijo tekom izobraževanja oz. strokovnega izpopolnjevanja v Sloveniji.

5. Logistična podpora zamejskemu šolstvu:

- nabava učbenikov, strokovne literature, revijalnega tiska, časopisja, knjig in učne opreme
- vključevanje v IKT programe/platforme namenjene šolam v Sloveniji
- priprava učnih gradiv
- strokovna podpora zamejskemu izobraževalnemu revijalnemu tisku (ilustriranje, lektoriranje...)
- jezikovni asistenti (gostujoči učitelji/vzgojitelji) iz Slovenije

MVI zelo podrobno spremlja in podpira napore slovenske avtohtone manjšine v sosednjih državah pri vzpostavljanju in vzdrževanju systemskega pristopa k učenju slovenščine in pri čezmejnem povezovanju. V celotni vertikali je tako v Italiji kot Avstriji v manjšinsko izobraževanje vključeno cca. 4.500 učencev/dijakov, v Porabju cca. 250, na Hrvaškem pa cca. 400.

Vendar pa se moramo zavedati, da je **zamejsko šolstvo** (celotna vertikala – od predšolske vzgoje do visokega šolstva) v vseh sosednjih državah **integralni del vzgojno izobraževalnega sistema sosednjih držav** (tako kot je tudi manjšinsko šolstvo v R Sloveniji integralni del vzgojno izobraževalnega sistema R Slovenije). Le-te ga tudi v **celoti financirajo. Republika Slovenija vanj ne more posegati** (tako kot tudi sosednje države ne morejo posegati v manjšinsko šolstvo v R Sloveniji), pač pa lahko le v skladu z bilateralnimi dogovori in ostalimi pravnimi podlagami **nudi dodatno dogovorjeno strokovno podporo**. Slovensko in dvojezično šolstvo v zamejstvu nudeno podporo lahko sprejme ali pa tudi ne, na kar MVI nima vpliva. Tako je vsako iskanje novih poti pogojeno s sprejemljivostjo v okviru sistema javnih uslužbencev sosednjih držav, kar zamejski pedagoški delavci so. MVI tako ne more nameščati pedagoškega kadra, lahko pa pomaga pri opolnomočenju učiteljev, kar intenzivno dela.

B. Dejavnosti ministrstva na področju Slovencev po svetu:

1. Dopolnilni pouk slovenščine:

V skladu z Zakonom o odnosih RS s Slovenci zunaj njenih meja MVI organizira dopolnilni pouk slovenščine v evropskih državah, strokovno podporo pouku pa nudi Zavod RS za šolstvo. Pri tej dejavnosti ministrstvo sodeluje s slovenskimi kulturnimi društvi in z veleposlaništvu RS v tujini ter z Uradom za Slovence po svetu.

Cilj dopolnilnega pouka slovenščine v tujini je ohranjanje in razvijanje slovenščine pri Slovencih po svetu, krepitev njihove slovenske identitete, pripadnosti slovenskemu narodu in stikov z matično domovino.

Pouk lahko obiskujejo Slovenci ali njihovi potomci, namenjen je otrokom od 4. leta dalje, mladostnikom in odraslim. Pouk poteka 2-4 šolske ure tedensko v oddelku, v katerem je najmanj 5 otrok oz. 7 odraslih. Starši in drugi zainteresirani dobijo informacije o pouku pri slovenskih skupnostih v tujini, na veleposlaništvih ali na spletni strani dopolnilnega pouka slovenščine Stičišče (<https://www.zrss.si/mednarodno-sodelovanje/slovenci-izven-meja/slovenci-po-svetu-sticisce/>). K pouku se prijavijo neposredno učitelju. Pouk poteka na podlagi učnega načrta, ki ga je pripravil Zavod RS za šolstvo, in sicer na različnih ravneh: začetni, nadaljevalni in izpopolnjevalni. V nekaterih državah oz. deželah/kantonih je v skladu z njihovimi predpisi pouk priznan kot del šolskega sistema. Pouk je prostovoljen in za udeležence brezplačen. Poteka v prostorih šol, slovenskih društev, DKP-jev in katoliških misij. MVI organizira tudi pouk na daljavo za kraje, kjer ni mogoče organizirati klasičnega pouka (namenjen načeloma povratnikom v slovenski šolski sistem).

MVI skrbi za mrežo učiteljev in financira njihovo delo. V krajih, kjer ima učitelj lahko polno učno obveznost 22 šolskih ur, poučujejo učitelji v rednem delovnem razmerju, napoteni na začasno delo v tujino. Delo opravljajo na podlagi tripartitne pogodbe z MVI in matično šolo, kar se financira v skladu z Uredbo o plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini. Drugod poučujejo učitelji iz lokalnega okolja, t.i. nenapoteni (honorarni) učitelji, s katerimi se sklene podjemna pogodba za plačilo honorarja in potnih stroškov. Pouk na daljavo izvajajo – prav tako na podlagi podjemne pogodbe - učitelji slovenščine, ki živijo v Sloveniji in so v večini primerov zaposleni na slovenskih šolah. Praviloma lahko kandidirajo učitelji slovenščine ali razrednega pouka, ki so v rednem delovnem razmerju na slovenskih šolah.

Nenapotene učitelje MVI poišče s pomočjo lokalnih slovenskih društev in veleposlaništev.

V šolskem letu **2023/2024** dopolnilni pouk poteka v **21 evropskih državah**, v več kot **100 krajih**, obiskuje ga preko **2000 udeležencev**, od tega več kot **1200 otrok**. Slovenščino poučuje skupaj **46 učiteljev**, od tega 15 napotenih in 31 nenapotenih. Poleg navedenega MVI financira tudi delo **9 učiteljev**, ki poučujejo **na daljavo** (skype) otroke napotenih oseb v tujino (DKP, MORS, SV).

Komisija za učitelje v tujini obravnava nove pobude za vzpostavitev pouka v slovenskih skupnostih v različnih državah. Število oddelkov in učiteljev se iz leta v leto povečuje. Učitelji poleg pouka redno izvajajo tudi dejavnosti ob/pri pouku ter različne dogodke znotraj slovenske diaspore.

Poleg samega pouka slovenščine MVI financira podporne in spremljevalne dejavnosti, ki jih izvaja Zavod RS za šolstvo:

- vsakoletno strokovno izobraževanje učiteljev na strokovnih srečanjih in seminarjih;
- pripravo učbenikov in nabavo strokovnih in didaktičnih gradiv, leposlovja, otroške in mladinske periodike ter drugih gradiv za izvajanje pouka in dejavnosti pri/ob pouku;

MVI nudi štipendije za poletne in druge šole slovenskega jezika, ki jih organizirajo različni izvajalci (Center za slovenščino kot drugi in tuji jezik, UP, SIM...).

MVI financira:

- plače in druge osebne prejemke napotenih učiteljev v skladu z Uredbo plačah in drugih prejemkih javnih uslužbencev za delo v tujini;
- honorarje in potne stroške za nenapotene učitelje in učitelje, ki poučujejo na daljavo;
- seminarje za učitelje dopolnilnega pouka slovenščine v Evropi in v Argentini, Braziliji, Kanadi, ZDA, Avstraliji;
- priprave novih učiteljev na delo v tujini;
- šole slovenščine za otroke in mladostnike v RS;
- povezave slovenskih otrok v tujini s šolami v RS;
- šole v naravi za otroke iz tujine v RS;
- posodabljanje in oskrbo spletne strani STIČIŠČE na ZRSS;

- po potrebi prenovo učnih načrtov za slovenščino v tujini kot jezik 1 in jezik 2.

Pouk slovenščine in t. i. sobotne šole v ZDA, Kanadi, Argentini, Braziliji in Avstraliji potekajo v organizaciji slovenskih društev ali katoliških misij. MVI nima vpliva na organizacijo pouka, izbor učiteljev, niti na financiranje njihovega dela, temveč prispeva k učenju in ohranjanju slovenskega jezika in kulture drugače:

- v sodelovanju z Uradom Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu prireja v Sloveniji strokovne seminarje za učitelje slovenskih šol v izseljenstvu ter učiteljem nudi strokovna in didaktična gradiva.
- izbira, financira in izdaja učbenike za učenje slovenščine in učbenike za spoznavanje kulturnih, zgodovinskih, zemljepisnih in drugih značilnosti Slovenije,
- omogoča obisk poletnih šol slovenskega jezika v Sloveniji za otroke in mladino.

Pri teh dejavnostih sodelujeta Zavod RS za šolstvo in Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani.

Več informacij je dosegljivih na spletni strani Stičišče: <https://www.zrss.si/mednarodno-sodelovanje/slovinci-izven-meja/slovinci-po-svetu-sticisce/>

Preko Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik FF ULJ se je možno udeležiti spletnega tečaja slovenščine Slovene Learning Online (SLO), ki je dostopen na www.slonline.si. Tečaj je prosto dostopen in nudi priložnost za vse, ki bi se radi samostojno naučili osnovnih besed in fraz. Na njihovi spletni strani so dostopna tudi druga gradiva za učenje slovenščine kot drugega in tujega jezika kot npr. učbeniki za ne opismenjene otroke in najstnike, različno slikovno gradivo in spletne igre (več na strani: <https://centerslo.si/za-otroke/ie-gradiva/>).

2. Evropske šole:

MVI skrbi za napotitev učiteljev slovenščine v sistem Evropskih šol s sedežem v Bruslju, ki so namenjene otrokom uslužbencev ustanov Evropske komisije in stalnih predstavništev držav članic EU. V tem šolskem letu je napotenih **13 učiteljev** in **2 pomočnici ravnatelja** (Evropska šola Bruselj I, Luksemburg II in Frankfurt).

Vse več otrok v celotnem zamejstvu, izseljenstvu in zdomstvu prihaja iz mešanih ali neslovenskih družin, tako da se jih vse več s slovenščino prvič sreča šele v vrtcih/šolah/dopolnilnem pouku slovenskega jezika in kulture. **Šolski sistem žal ne more povsem dopolniti primanjkljaja, ki ga otroci prinesejo od doma.** MVI se tega zaveda in zato je velik del strokovnega izpopolnjevanja pedagoških delavcev v zamejstvu, izseljenstvu in zdomstvu usmerjenega ravno v delo z otroki, ki jim slovenščina žal ni (več) materni jezik, in v delo s heterogenimi skupinami otrok. MVI tako intenzivno dela na opolnomočenju učiteljev.

V spodnji preglednici so prikazani nameni in višina realiziranih sredstev v letu 2024:

Dejavnost (oz. prejemnik, v kolikor je že znan)	Država	Namen	EUR
Dejavnost (oz. prejemnik, v kolikor je že znan)	Država	Namen	EUR
I. SLOVENCİ PO SVETU			
1 napotena učiteljica	Avstrija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	72.232,00
1 napotena učiteljica + najemnina učilnice	Belgija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	74.300,00
2 napoteni in 1 nenapotena učiteljica	BIH	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	154.950,00

1 nenapotena učiteljica	Češka	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	6.000,00
1 nenapotena učiteljica	Francija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	11.800,00
1 napotena in 9 nenapotenih učiteljic	Hrvaška	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	138.672,00
1 napotena učiteljica	Italija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	68.064,00
Poučuje napoten učitelj DPS iz Švice (delež plače)	Lihtenštajn	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	3.440,00
2 nenapoteni učiteljici	Makedonija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	23.420,00
1 nenapotena učiteljica	Madžarska	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	21.066,00
4 napotenih, 1 nenapotena učiteljica	Nemčija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	389.763,00
2 nenapoteni učiteljici	Nizozemska	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	18.950,00
2 napoteni, 3 nenapoteni učitelji	Srbija/Črna gora	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	140.250,00
2 napotene učiteljice + 1 napoten učitelj	Švica	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	262.852,00
1 nenapotena učiteljica	Velika Britanija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	10.900,00
Pouk izvaja napotena učit. iz Belgije + najemnina učilnice	Luksemburg	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	5.890,00
1 nenapotena učiteljica	Španija	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	5.720,00
1 nenapotena učiteljica	Švedska/Danska	Poučevanje dopolnilnega pouka slovenščine	8.500,00
1 nenapotena učiteljica	Finska		
1 nenapotena učiteljica	Rusija		
1 nenapotena učiteljica + najemnina	Združeni Arabski Emirati/Dubaj		
II. SLOVENCİ PO SVETU (strokovna podpora)			68.550,00
III. POUK NA DALJAVO			251.053,00
IV. EVROPSKA ŠOLA			565.170,00
Skupaj Slovenci po svetu			2.349.092,00

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (vključno z Javnim štipendijskim, razvojnim, invalidskim in preživninskim skladom)

Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije izvaja javni razpis za dodelitev štipendij za Slovence v zamejstvu in po svetu za študij v Republiki Sloveniji. Štipendije za Slovence v zamejstvu in po svetu so namenjene Slovencem s stalnim prebivališčem zunaj Republike Slovenije za izobraževanje v višješolskem ali visokošolskem izobraževalnem programu prve in druge stopnje na izobraževalnih ustanovah v Republiki Sloveniji. V letu 2024 so bile izplačane štipendije v višini 680.104,90 EUR.

Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

V spodnji preglednici je podan pregled porabljenih sredstev za leto 2024 za sofinanciranje izvajanja dejavnosti in struktur Slovencev izven RS:

EZTS Muraba	Madžarska	Izvajanje obveznosti v skladu s Sporazumom med Vlado Republike Slovenije in Vlado Madžarske o sodelovanju pri gospodarskem in družbenem razvoju narodnostno mešanega območja na obeh straneh slovensko-madžarske meje	1.000.000,00
-------------	-----------	---	--------------